

Introducció al cooperativisme de plataforma

David Gómez (femProcomuns)

Mònica Garriga (femProcomuns)

COOPERATIVISME de plataforma

Imatge derivada de: Noun Project Olivier Guin CC-BY 3.0us

Ajuntament de
Barcelona

Barcelona
Activa

femPROCOMUNS

freeknowledgeinstitute

DIMMONS

Digital Commons Research Group

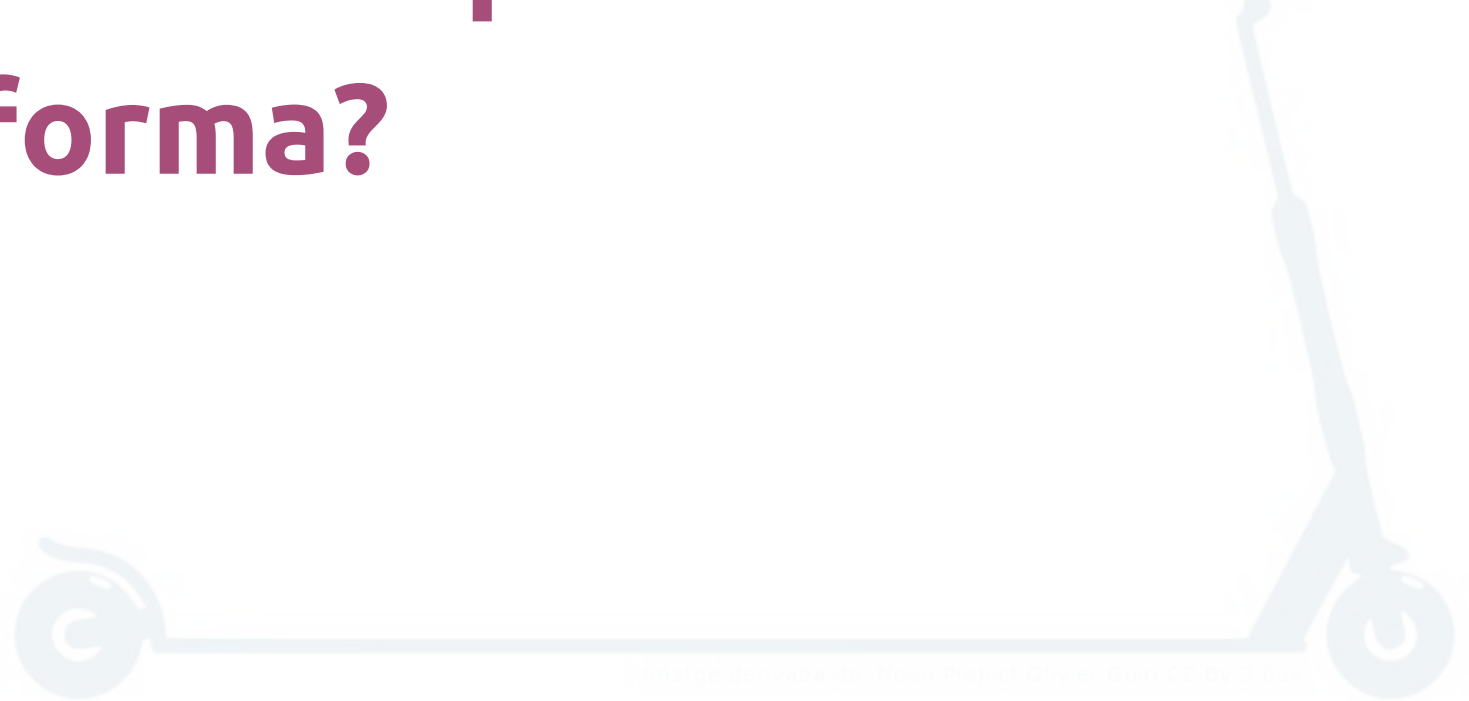
Contingut de la sessió

- Presentació de les participants i els seus projectes
- Introducció a l'economia del procomú, el procomú digital i el cooperativisme de plataforma
- Presentació de les sis sessions (continguts, formadores i calendari)

Introducció al cooperativisme de plataforma, l'economia del procomú i el procomú digital

Què és el cooperativisme de plataforma?

imatge derivada de: Neon Project Oliver Toun CC-BY 3.0us

El concepto

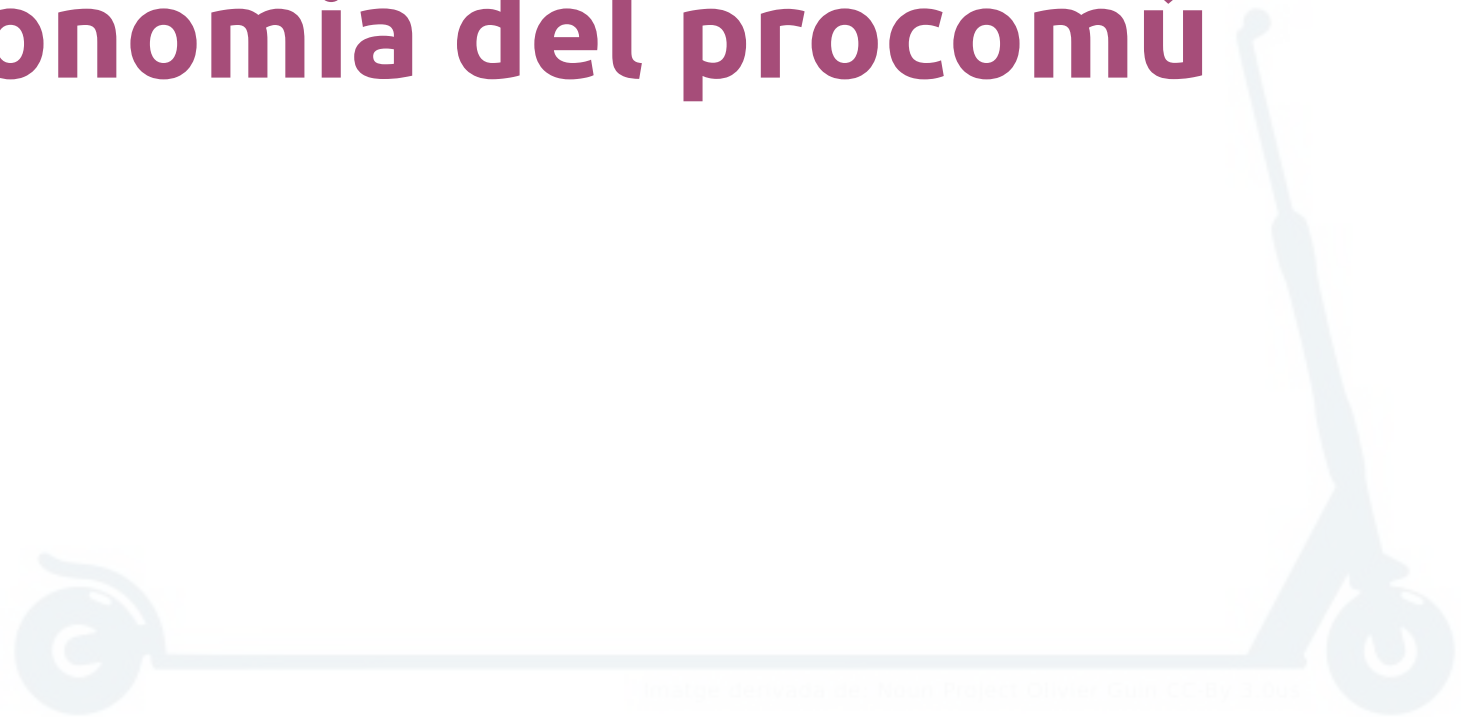
By Laura Recio Hidalgo [CC BY-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>)], from Wikimedia Commons

Optimització de recursos Intercanvi entre iguals Col.laboració Co-creació de productes i serveis

By Laura Recio Hidalgo [CC BY-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>)], from Wikimedia Commons

L'economia del procomú

Imatge derivada de: Neon Project Oliver Toms CC-BY 3.0/us

Economia

Satisfere les necessitats de les persones

Intercanviant béns i serveis

Autogestionant recursos comunals

Foto: <http://ajuntament.barcelona.cat/economia-social-solidaria/ca/que-es-leconomia-social-i-solidaria>

El procomú és una **construcció social** sobre un recurs natural o cultural

El **procomú tradicional** pot ser:

Material i limitat:

- > Recursos naturals
(aigua, pastures, boscos, ...)
- > Espais i estris comunals
(forn, forja, molí, era, plaça, ...)

Immaterial i ilimitat:

- > Coneixements i habilitats
- > Llengües, cultura

La regulació depèn de les seves
característiques; és de **sentit comú**
No es regula igual un recurs que un altre

El **procomú** és una **construcció social** sobre un recurs natural o cultural

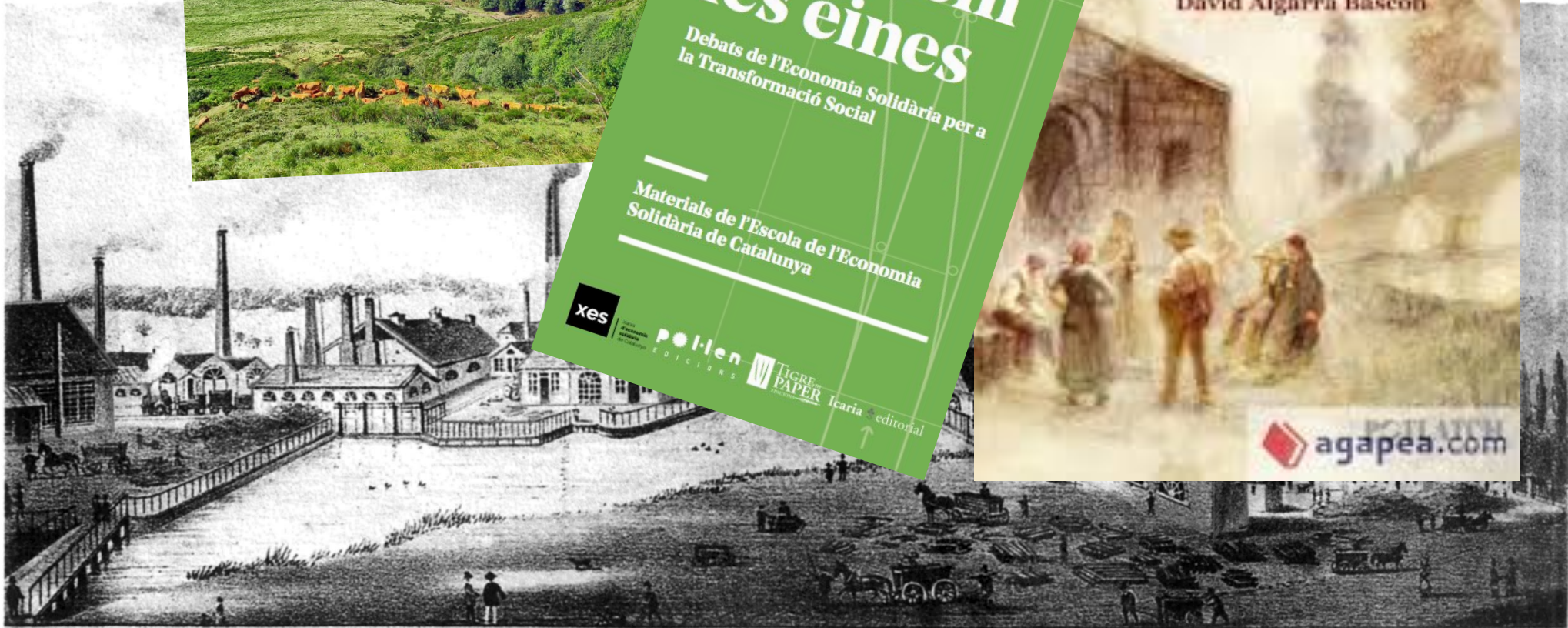
Procomú =
recurs+persones+regulació comunitària

Els recursos compartits tenen una regulació i uns mecanismes de producció, reproducció, gestió i presa de decisions que crea i modifica la mateixa comunitat

“... cuando hablamos de bienes comunes aludimos a un recurso, pero también a las normas que regulan su uso y, sin duda, a la comunidad activa que en la práctica elabora tales normas y a la fuerza de trabajo necesaria para mantener el recurso y su gobernanza...”
Rubén Martínez et al. La Hidra 2016

La **comunitat** la formen els qui treuen profit del recurs i sol ser fàcil formar-ne part

Das Eisenwerk zu Dillingen. ca. 1850

Economies extractives de plataforma

1995

2000

2005

2006

2007

2008

2009

2010

https://www.slideshare.net/David_Weingartner/collaborative-economy-and-collaborative-enterprise

femPROCOMUNS

 freeknowledgeinstitute

 DIMMONS
Digital Commons Research Group

Revitalització de l'ESS

Abast i composició

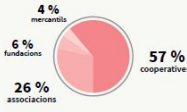
IMPLICACIÓ

PERFIL MITJÀ D'ORGANITZACIÓ

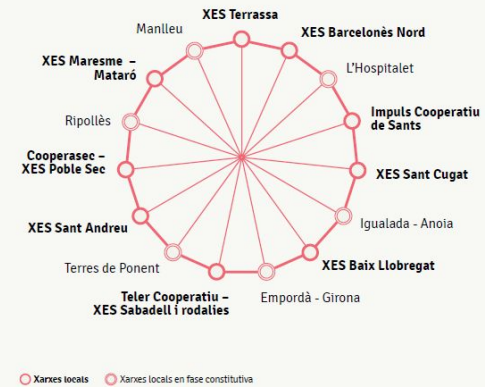

TIPUS D'ORGANITZACIÓ

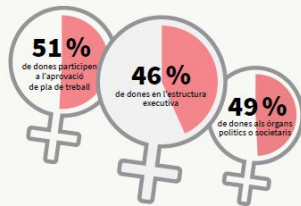
el mercat social català 2017

Les xarxes locals

Críteris de funcionament

PARITAT

* Segons les dades de les 144 organitzacions que han fet el balanç social

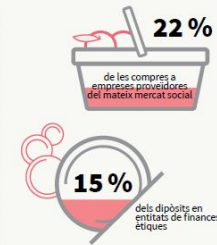
BENESTAR LABORAL

Valoració de la qualitat laboral de les persones treballadores:

* Segons l'opinió expressada pel 46% de les persones treballadores

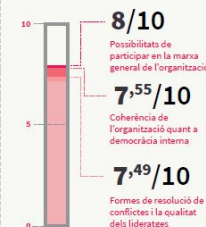
COMPROMÍS SOCIAL

* Segons les dades de les 146 organitzacions que han fet el balanç social

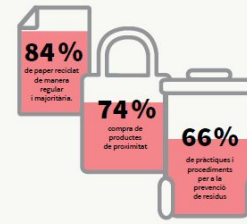
DEMOCRÀCIA

Valoració de la democràcia interna de les persones treballadores:

* Segons l'opinió expressada pel 46% de les persones treballadores

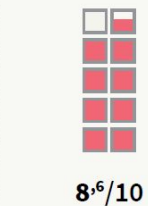
COMPROMÍS AMBIENTAL

* Segons les dades de les 146 organitzacions que han fet el balanç social

QUALITAT PROFESSIONAL

La qualitat dels productes i serveis oferts per les organitzacions de l'ESS:

* Segons l'opinió expressada per 337 clients i usuaris

Què entenem per mercat social?

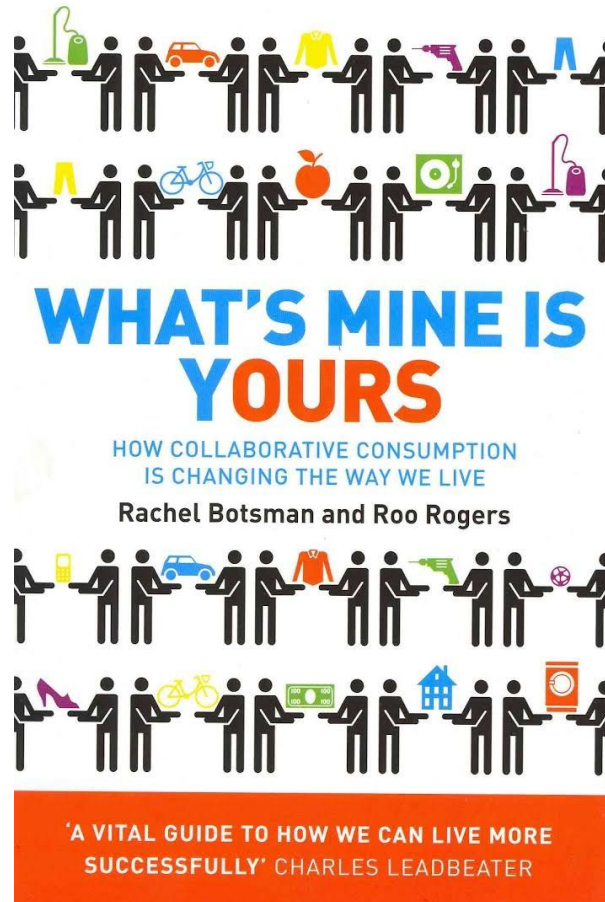
(...) Una xarxa de producció, distribució i consum de béns i serveis (els fluxos), que funciona amb criteris democràtics, ecològics i solidaris en un territori determinat, i que està constituïda, tant per empreses socials com per consumidors individuals i col·lectius, com són ajuntaments, escoles, etc. (els nodes).

GARCIA, J. (2002). «Objectiu: mercat social». Nexa, núm. 9.

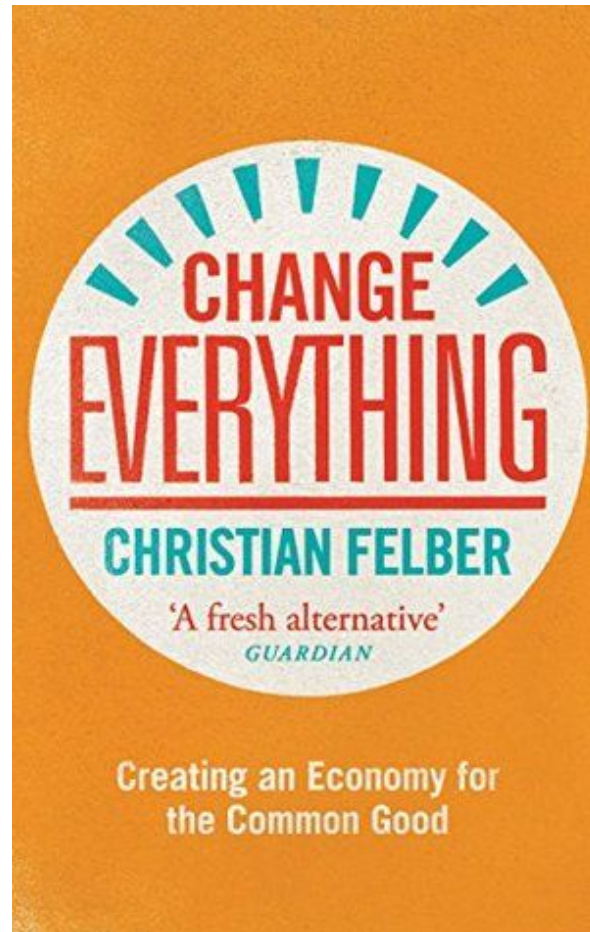
Què és la intercooperació?

La creació de llaços en xarxa per construir mercat social més enllà de la relació estricta entre client i proveïdor, és a dir, no es tracta solament d'una col·laboració sinó d'un procés de construcció conjunta de relacions econòmiques cooperatives des d'una perspectiva de transformació social.

2010 Rachel Botsman
What's mine is yours

2012 Christian Felber
Change Everything

2015 Trebor Scholz Platform Cooperativism

Platform Cooperativism vs. the Sharing Economy

The backlash against unethical labor in the “sharing economy” has been overplayed. Recent Times and others started to rail against Taskrabbit, Handy, and Uber because of their treatment of workers. At the recent Digital Labor conference, Scholz proposed that the modes of production in the sharing economy are quite capitalism as classically described. “The sharing economy is something worse.” [1]

But just for one moment imagine that the citadels of anti-unionism could be captured by a different ownership model, with fair labor practices as an alternative to the free market model.

Take, for example, Uber’s app, with its location-based capabilities. Why do its owners and operators benefit and not the workers of such platform-based labor brokerages?

COOPERATIVISMO DE PLATAFORMA

Desafiando la economía
colaborativa corporativa

Por Trebor Scholz

DIMMONS
Digital Commons Research Group

Dimmons.net
Investigación acción en producción precorriente
Internet Interdisciplinary Institute (I²I) -
Universitat Oberta de Catalunya (UOC)

OURS TO HACK AND TO OWN

THE RISE OF PLATFORM COOPERATIVISM,
A NEW VISION FOR THE FUTURE OF WORK
AND A FAIRER INTERNET

EDITED BY
**TREBOR SCHOLZ
AND NATHAN SCHNEIDER**

O/R

OR Books
New York • London

Concepte de cooperativisme de plataforma

Trebor Scholz, “Ours to hack and to own”:

- La governança compartida i la propietat compartida de les palanques de poder d'Internet: les seves plataformes i protocols.
- La propietat i governabilitat democràtica són els pilars del que vol dir ‘cooperativisme’, tant en aquest context com històricament; sense aquests, el concepte seria buit de contingut.

El procomú digital és una **construcció tecnosocial** que produeix un bé fàcil de compartir

Domina el model de producció entre iguals basada en el procomú

El procomú digital és:

Immaterial, replicable:

- > Programari
- > Obres culturals (textos, imatges, audiovisuals)
- > Cartografia
- > Bases de dades

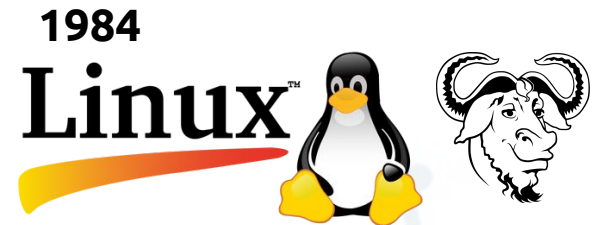
Material, replicable

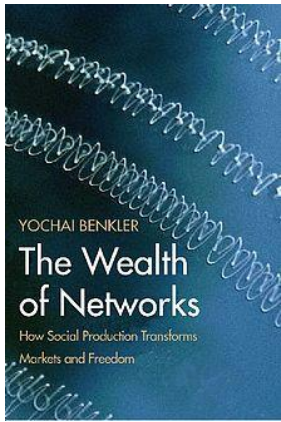
- > Hardware i disseny obert

(Quasi) il·limitat:

- > Té límits en la seva base física (infraestructures, energia)

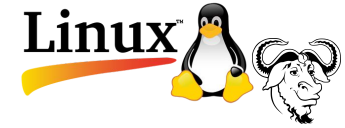
1973-78
TCP/IP

Yochai Benkler: The Wealth of Networks

How Social Production Transforms Markets and Freedom (2006)

La riquesa de les xarxes.

Com la producció social transforma els mercats i la llibertat

- La producció col.laborativa emergent (producció entre iguals basada en el procomú- **Commons Based Peer Production CBPP**- desplaça l'equilibri de poders entre el mercat, l'Estat i la societat civil i esdevé un 3er model (intraempresa, mercat, p2p).
- Cal tornar als sistemes de governança de FLOSS per capgirar el domini dels models corporatius en l'evolució de la producció social.
- En **Ostrom**, el procomú es refereix a un **model de governança del recurs**, Benkler se centra en el **caràcter obert i lliure de les relacions**.
- El caràcter obert dels procomuns digitals, fa que no sigui fàcil definir un «subjecte» concret i estable sobre el qual recauria la governança.

Yochai Benkler, CC BY-NC-SA Foto by Joi Ito, CC BY

Forma organitzativa pel **procomú digital**

Grup informal = lleuger, fomenta autoorganització, focalitza en tasques

Fundació = preserva la missió dels fundadors, facilita obtenció de fons

Associació = pot facilitar la participació dels usuaris

Cooperativa = posa la propietat de la plataforma/recurs en mans dels productors de valor (impulsors, usuaris) i facilita la governança democràtica.

Empreses capitalistes

StartUps = corren el risc de ser comprades i canviar d'objectius

Corporacions multinacionals = prioritzen el lucre i el control del mercat a la sostenibilitat del procomú

AUTOMATTIC

Forma organitzativa pel **procomú digital**

Grup informal = lleuger, fomenta autoorganització, focalitza en tasques

Fundació = preserva la missió dels fundadors, facilita obtenció de fons

Associació = pot facilitar la participació dels usuaris

Cooperativa = posa la propietat de la plataforma/recurs en mans dels productors de valor (impulsors, usuaris) i facilita la governança democràtica.

Empreses capitalistes

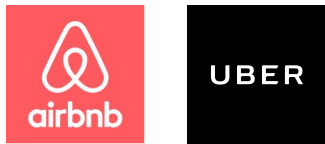

StartUps = corren el risc de ser comprades i canviar d'objectius

Corporacions multinacionals = prioritzen el lucre i el control del mercat a la sostenibilitat del procomú

AUTOMATTIC

	<p>Open Commons</p> 	<p>Unicorn</p> 	<p>Platform cooperativism</p>
Model de Governança	Fundacions, amb sistemes de participació Comunitats	Multinacionals	PIMES & cooperatives
Tipus de tecnologia	Programari lliure (replicable)	Programari propietari	Programari lliure (replicable)
Gestió del coneixement	Dades obertes Llicències lliures (P.e. Creative Commons) Coneixement obert	Dades tancades Copyright	Depèn Dades obertes Llicències lliures (P.e. Creative Commons) Coneixement obert
Responsabilitat social	Economia circular - impacte mediambiental política de genere activa	Denúncies de discriminació de gènere	Economia circular - responsabilitat impacte medi ambiental - polítiques de gènere

Emergeixen noves pràctiques d'intercanvi

Cooperativisme de plataforma

Plataformes d'allotjament
 Plataformes de comunitats de UGC
 Plataformes d'intermediació laboral

Mercats de compravenda en línia
 Plataformes d'organització solidària
 Plataformes de treball

1995

2001

2009

2012

2015

2016

2017

2018

https://www.slideshare.net/David_Weingartner/collaborative-economy-and-collaborative-enterprise

Programa

Introducció	David Gómez, Mònica Garriga	6 juny 10:00 - 12:00
Llicències lliures i obertes	David Gómez, Mònica Garriga	6 juny 12:00 - 14:00
Models de governança, tipologies d'entitat legal	Ricard Espelt, Enrico Stano, Joan Martínez	13 juny 10:00 - 13:00
Marc de models de sostenibilitat en obert i procomuns	Wouter Tebbens i Thais Lloret	20 juny 10:00 - 13:00
Design thinking i co-disseny	Enric Senabre, Thais Lloret, David Gómez	27 juny 10:00 - 13:00
Estratègies de desenvolupament	Fèlix Casanellas	4 juliol 10:00 - 13:00
Sessió grupal d'acompanyament	A definir amb els projectes	